

Täysistunto 10.9.2024

Osallistujat

Jäsenet: Pj. Sofia Vikman/kok (saapui klo 09.40), vpj. Sari Tanus/kd, Hanna Sarkkinen/vas, Saku Nikkanen/sdp, Danita Westphal/LN, Eva Biaudet/RKP, Inka Hopsu/Vihr, Pia Björkbacka/SAK, Suvi Virkkunen/humanitaarinen apu, Anne Tarvainen/varajäsen humanitaarinen apu, Elias Pekkola/Unipid, Elina Korhonen/naisten ja tyttöjen oikeudet, Hanna Klinge/varajäsen demokratia ja rauhantyö, Leena Faurie/DemoFinland, Helena Laukko/varajäsen humanitaarinen apu, Heli Siikaluoma/EK, Ilmari Nalbantoglu/Fingo, Jaana Hirsikangas/varajäsen naisten ja tyttöjen oikeudet, Katri Suomi/koulutus ja kehittyvät yhteiskunnat, Laura Kurki/SY.

Asiantuntijajäsenet: Anna Santala/MMM, Pia Immonen-Seugenot/OKM, Satu Leino/STM, Jukka Pajarinen/UM, Helena Airaksinen/UM, Ramses Malaty/UM, Pasi Hellman/UM, Annette Gothoni/Suomen Worldvision, Juska Kivioja/SASK, Jorma Peltonen/SKOL ry, Kim Remitz/KIOS, Leena Pentikäinen/TEM, Maikki Kuittinen/FIDA, Marjaana Kokkonen/YM, Jenni Halonen/nuoret, Kalle Sysikaski/Rauhanliitto, Kuitunen Jenna/STM, Matti Ylönen/Finnwatch ry

1. Kokouksen avaus

Varapuheenjohtaja Tanus avasi kokouksen klo 09.31.

2. Pöytäkirjojen tarkastus

Hyväksyttiin täysistuntopöytäkirja 21.5.2024 ja työvaliokunnan pöytäkirja 11.6.2024.

Todettiin myös uusia eduskuntapuolueiden jäsenmuutoksia ja toivottiin tervetulleiksi Vasemmistoliitosta Veronika Honkasalo ja Hanna Sarkkinen sekä SDP:stä Saku Nikkanen.

3. Kehityspoliittisen toimikunnan strategian hyväksyminen

Strategian esittely pääsihteeri Marikki Karhu: KPT:n strategian (2024-2030) päätavoitteena on toimikunnan työn vaikuttavuuden lisääminen nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Strategia (2024-2030) perustuu KPT:stä annetulle asetukselle ja sen määrittämille päätehtäville sekä toimikunnan asettamiskirjeelle. Strategia antaa toimikunnalle ja sen jäsenille yhteisen mission ja vision sekä selkeämmät tavoitealueet, joille KPT:n toimikausittain laadittavat työohjelmat rakentuvat. Strategianprosessi alkoi vuoden alussa työpajatyöskentelyllä. Strategian sisällöstä on käyty keskustelut täysistunnossa 21.5. ja työvaliokunnassa 9.4. sekä 11.6. Strategiassa on hyödynnetty mahdollisimman pitkälle jo aiemmin parlamentaarisesti sovittuja linjoja. Loppuvaiheessa keskeisiä tarkastuskohteita ovat olleet kestävän kehityksen vahvistaminen sekä kehityspoliittikan määrittelyyn liittyvät kysymykset.

Keskustelussa todettiin, että missio ja visio ovat parantuneet edellisestä versiosta, mutta todettiin myös, että tavoitteessa ja missiossa KPT:n työ pelkästään osana ulko- ja turvallisuuspolitiikan edistämistä on ongelma. Samoin ongelmallisena pidettiin sitä, että toimikunta viestii yhtenäisesti ja puhuu yhdellä äänellä, tämä voi olla käytännössä vaikeaa. Puheenjohtaja totesi, että on kyllä tiedostettu, että yhdellä äänellä puhuminen voi olla vaikeaa, mutta ajatus tulee KPT:n asetuksesta ja koskee asioita, joista KPT muodostaa yhteisiä kantoja. Tästä tulee KPT:n lisäarvo. Lisäksi on kysymyksiä, joista ei ole yhteistä kantaa. Strategiassa pyritty kuitenkin lisäarvoon ja vaikuttavuuteen ja vaikuttavuus syntyy yhteisestä äänestä. Toivottiin tavoitealue 3b: kolmoisneksus nostamista otsikkotasolle ja toivottiin, että tulevan KPT:n Etiopian matkan raportissa kolmoisneksus on mukana raportissa. Kysyttiin, miksi kohdassa 1 ilmasto-

sopimus ja Agenda2030 ja OECD:n kriteeristö on jätetty mainitsematta. Todettiin, että tekstissä on sanamuoto ”kansainvälisten sitoumusten mukainen” ja se sisältää myös OECD:n. Todettiin vielä, että kehitysyhteistyö on osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja että se vahvistaa kehitysyhteistyön asemaa, ei heikennä sitä.

- Hyväksyttiin strategia.
- Strategiaa tullaan esittelemään ulkoministeriössä, VNK:ssa sekä eduskuntaryhmissä yhdessä työsuunnitelman kanssa. Näitä hyödynnetään yhteistyön välineenä.
- Strategian pohjalta laadittava työohjelmasuunnitelma (2024-2027) tuodaan seuraavaan työvaliokuntaan 8.10. Puheenjohtajisto ja sihteeristö kokoontuvat luonnoksen äärellä 25.9.

4. Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko: muutokset ja jatkuvuudet

*Kansainvälisten taloussuhteiden selonteon ja kehitysyhteistyön selonteon esittely
AVS-KEO Pasi Hellman:*

Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko linjaa: kauppa ja kehityspolitiikka ovat osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Lähtökohtana on hallituksen pyrkimys tarkastella ulkosuhteita entistä strategisemmin ja kokonaisvaltaisemmin ja huomioida kansainvälisen toimintaympäristön muutokset. Poikkeukselliset ajat korostavat kehitysyhteistyön merkitystä osana ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa: Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen globaalit vaikutukset, maailmanjärjestys haastettu, autoritaarisuuden vahvistuminen, ilmastonmuutos, uudet ja vanhat konfliktit sekä koronapandemia.

Keskeiset kotimaiset työtä ohjaavat linjaukset: hallitusohjelma, kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko + utp-selonteko. Selonteot tukevat ja täydentävät toisiaan ja niitä on hyvä lukea rinnakkain. Toiminnan pohjana ovat kansainväliset veloitteet ja Agenda2030, joilla saadaan aikaan kehitysvaikutuksia. Kehityspolitiikalla edistetään kestäviä tuloksia ja pitkän aikavälin vaikutuksia. Kestävän yhteiskunnallisen kehityksen edellytyksiä ovat mm. demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeudet ja kansalaisyhteiskunta. Kehitysyhteistyöhön budjetoidut varat eivät riitä kestävänsä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen. Tarvitaan uusia avunantajia, kehitysmaiden omaa panostusta sekä yksityisiä rahavirtoja.

Kauppaa ja kehitystä edistetään yhdessä talkyt- selonteossa. Talkyt- ja utp-selontekojen myötä Suomen kehityspolitiikka nojaa kahteen pilariin: pitkään linjaan (arvopohjaan kuuluvat mm.: demokratia, ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate, kv. oikeus. Kestävän kehityksen tavoitteet sekä jatkuvuus kehityspolitiikan prioriteettina) sekä uusi punainen lanka (kauppaa tukeva kehitysyhteistyö, investoinnit, suomalainen intressi, taloudellisen toimeliaisuuden vahvistaminen, suomalainen lisäarvo, kauppaa edistämällä kehitystä).

Kokonaisvaltainen tavoite Suomen kauppa- ja kehityspolitiikassa: kaupan ja kehityksen entistä tiiviimpi yhteys. Suomen vahvuudet: naisten ja tyttöjen oikeudet, koulutus, ilmastotoimet. Tasavertaiset kumppanuudet: molemminpuolinen hyöty ja kunnioitus.

Kehitysyhteistyön riskienhallinta ja ehdollistaminen: kehitysyhteistyö ehdollistetaan omien kansalaisten vastaanottamiselle ja kansainvälisen sääntöperusteisen järjestelmän tukemiseksi. Toimeenpanon valmistelu tehdään tiiviissä yhteistyössä sisäministeriön kanssa. Kehy- rahoitusta ei anneta hallinnoille tai toimijoille, jotka tukevat Venäjän hyökkäyssotaa. Suomi tukee mm. kehitysyhteistyön instrumenteilla ja viisumipolitiikallaan EU:n pyrkimystä kannustaa kolmansia maita ottamaan vastaan kansalaisiaan. Kehitysyhteistyö tähtää tulokselliseen työhön ja sen resursseja käytetään strategisesti.

Kahdenväliset kumppanimaat: nykyiset maaohjelmat ovat voimassa vuoden 2024 loppuun. Ukraina rahallisesti suurin kehitysyhteistyön kumppanimaat. 4 maaohjelmaa päättyy hallitus: Mosambik, Kenia, Afganistan, Myanmar. Suomen Ukrainan jälleenrakentamissuunnitelman ensimmäinen osa valmistui joulukuussa 2023, toinen osa valmisteilla, se sisältää myös kehitysyhteistyöstä linjauksia.

Suomen tuki Ukrainalle: tukea kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun, materiaali- ja puolustuksen kautta. Kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun budjetti vuodesta 2024 alkaen on 58milj € vuodessa, kokonaisbudjetti 290milj € kehyskaudelle 2024-28.

EU:n Global Gateway: prioriteettialueet ja peruseriaatteet: digitalisaatio, ilmasto ja energia, liikenne, terveys, koulutus ja tutkimus. Demokraattiset arvot, hyvä hallinto, tasavertaiset kumppanuudet, puhtaat infrastruktuurit, turvallisuuskeskeisyys, yksityisen sektorin investointien vauhditus.

Tavoitteena tasavertaiset kumppanuudet kehittyvien maiden kanssa: tavoitteena molemminpuolinen hyöty ja kokonaisvaltainen tarkastelutapa

Molemminpuolinen hyöty ja kunnioitus. Tuetaan suomalaista lisäarvoa ja toimijuutta. Suhteita tarkastellaan entistä kokonaisvaltaisemmin ja hyödynnetään kaupan ja kehitysyhteistyön keinoja strategisesti.

Yhteenveto sopeuttamistoimista: varsinaisesta kehitysyhteistyöstä -1030 meur (790+240) Lisäleikkauksia 2024 kevään kehysriihessä -275meur varsinaiseen kehitysyhteistyöhön ja -20meur Finnfundiin. Ukrainan tuki siirretty erillismomentille. Laina- ja sijoitusmuotoisen leikkaus on -60milj €. Bktl-osuus 0,33% kehyskauden aikana.

Kehitysyhteistyöhön budjetoitu vuodelle 2024: 1209 milj€, jako UM:n hallinnoimaan varsinaiseen kehitysyhteistyöhön ja muuhun kehitysyhteistyöhön. Arviolta noin 0,42% bktl-osuus vuonna 2024.

Ulkoministeriön sivuilla lisätietoa kehitysyhteistyön varojen käytöstä: www.openaid.fi

Keskustelussa pidettiin lähtökohtaisesti hyvänä, että selonteot on tehty yhdessä, samoin YK-strategian sisällyttämien UTP-selontekoon. Ympäristöasiat on huomioitu erityisesti UTP:ssä. Poliittikkavaikuttaminen ilmaston, biodiversiteetin ja ympäristön osalta tulisi huomioida paremmin (erityisesti rahoituksen vähentyessä) ja teemojen tulisi näkyä läpileikkaavana selonteossa ja toteutuksessa, kuten aiemmin (ml. HR, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo). Myös Suomen ympäristöhallinnon tuki on ollut tärkeää kehittyvissä maissa. Todettiin, että kaupan ja kehityksen yhteys on hyvin huomioitu, jatkuvuus on tervetullut, teknologia ja digitalisaatio sekä vihreää siirtymä keskeisiä. Selonteista puuttuu kuitenkin ihmisarvoisen työn merkitys ja syrjinnän esto sekä ILO:n merkitys kumppanin. Kauppa ja yritykset eivät yksin saa aikaan kehitysvaihtokuita, tarvitaan mm. järjestöjä sekä tutkimusyhteistyötä. Yhteistyötä ja paikallisia linkityksiä Team Finland + muu paikallistuntemus tärkeinä mukaan. Todettiin, että selonteko korostaa tärkeällä tavalla talousdiplomatiaa ja yritysten roolia. Tarvitaan lisää keskustelua siitä, mikä on Suomen rooli EU:ssa global gateway –aloitteessa. Kiitetään siitä, että ilmasto-teknoteknologia ja digitalisaatio on kirjattu vahvasti ulkopoliittikkaan. Demokratia on selkeästi mukana arvopohjana, mutta selonteko jättää avoimeksi sen, miten se huomioidaan käytännössä ja linjausten toimeenpanossa. Käytännön toimeenpanon osalta toivottiin selkeytystä myös TeamFinland –uudistuksen osalta. Lisäksi korruption ehkäisyä olisi voinut tuoda esiin myös teksteissä. Tärkeänä kysymyksenä nousi esille myös se, miten selonteot ohjaavat rahoitusta. Siirtykö painopiste ja rahoitus keskituloisiin maihin hauraista valtioista selonteon myötä? Suhteessa Suomen arvoperustaan nousi myös kysymys siitä, miten Suomi tämän selonteon valossa toimii suhteessa autoritaarisiin hallintoihin? Tuotiin esille KPT:n kannanmuodostukseen ja kehityspoliittikan jatkuvuuteen sekä johdonmukaisuuteen liittyvät kolme kulkua: köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen (KAKE-selonteossa ei näy, UTP:ssä vahvemmin, myöhemmin kysyttiin myös selontekojen välisestä hierarkiasta). Toiseksi: myös ulkopoliittikan näkökulmasta hauraus ja poliittinen epävakaus tulee pitää mukana. Juuri hau-

raissa maissa tarvitaan kehitysyhteistyörahoitusta, koska ovat yksityisinä sijoituskohteina haastavia. Johdonmukaisuus: kaupan ja kehityksen välinen – miten sitä voidaan tuoda esille? Kolmas kulma: kehitysyhteistyön ehdollistaminen ja palautussopimukset, miten työ etenee (erityisesti Somalian osalta), loppuuko humanitaarinen apu, järjestöjen työ, vai koskeeko vain kahdenvälistä (hallitusten välistä) yhteistyötä, jos palautussopimusta ei tule?

Keskusluissa ilmaistiin huoli kahdenvälisten suhteiden ja kahdenvälisen yhteistyön katoamisesta. Tuloksellisuuden kannalta edelleen tärkeä kanava ja väylä muille toimijoille, myös kaupallistaloudelliselle. Painotettiin, että kehitysyhteistyö on myös kauppaa tukevaa yhteistyötä, koska se tukee taloudellisen toiminnan vahvistamista, ilmasto- ja tasa-arvotyötä kehittyvissä maissa. Kysyttiin myös, miten on määritelty suomalainen lisäarvo. Kaivattiin lisää tietoa maaohjelmien hallitusta alasajosta: rahoitus loppuu jo tänä vuonna. Todettiin toistamiseen, että LDC-maiden asema jää Kakessa kapeaksi; miten toimitaan näiden maiden osalta? Kansainväliset tavoiteluvut 0,7% ja 0,2% ja EU:n yhteinen tasa-arvotavoite 85% tulisi säilyttää. Voisiko UM koota niitä toimia, jotka kohdentuvat LDC-Maihin? Kansalaisjärjestöt ovat käytettävissä keskustelemaan yhteistyön tiivistämisestä yksityissektorin kanssa. Kauppa ja kehitys: toimeenpanossa huomiota tasavertainen markkinoillepääsy ja kehittyvien maiden kauppakapasiteetin tukeminen (*aid for trade* -rahoitus). Kiitettiin EU-ulottuvuuden vahvistamisesta ja todettiin, että EU:n Global Gateway –aloite on tärkeä yhteistyökehys, Ukraina; markkinointikampanja käynnistymässä yrityksille lahjoittaminen. Miten etenee selonteon jatkokäsittely? Sen toimeenpanossa tulee näkyä myös arvot.

Todettiin, että talouden pohjan vahvistamisessa kehittyvissä maissa työn osuus on suuressa roolissa. Kakessa ei näy ILO:n perusoikeudet tai ihmisarvoinen työ. Huomioitiin myös, ettei selonteon ilmausta ”väestönkasvun hallinta” tulisi käyttää, sillä se on ristiriidassa ihmisoi-keuserustaisen lähestymistavan kanssa. Unfpa:n rahoitus on lakkautettuun Ukrainassa, mutta jos ja kun Ukraina on suurin Suomen kehitysavun kohde ja painopiste, linja on epäjohdonmukainen. Myös yleisesti sukupuolten tasa-arvon edistämiseen on kiinnitettävä tarkasti huomiota. Pyydettiin huomioimaan myös, että Kiina ja Venäjä ottavat valtaa Afrikan maissa, tyhjiö täyttyy, jos ja kun kahdenvälisistä suhteista luovutaan. Vähiten kehittyneet maat voivat jäädä paitsioon, koska ei voida tehdä taloudellista yhteistyötä, kuten korkeamman tuloluokituksen kehittyvissä maissa. Kiinnitettiin huomiota myös tulosten seurantaan ja miten seurataan autoritaarisia maita ja niiden kanssa tehtävää yhteistyö kaupan alalla? Huomioitiin, että laatukriteerit puuttuvat vienninedistämisestä ja palkansaajat puuttuvat sidosryhmänä. Myöskään ruokaturvaa ei ole mainittu teksteissä, vaikka se on osa kokonaisturvallisuutta ja ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Esim. naiset ruuantuottajina olisi tärkeää huomioida. Neksusajattelua eri sektoreilla kannattaisi korostaa: ruoka, vesi, metsät –neksus jossa suomella on paljon osaamista ja pienelläkin panoksella Suomelle saataisiin paljon tunnettuutta. Todettiin myös, että köyhyyden vähentämistä ei ole mainittu erikseen ja päämääräksi on nostettu nyt selonteissa kaupallinen yhteistyö. Tämä on iso muutos, myöskään kv. kehitysrahoitustasoja ei ole mainittu erikseen. Lopuksi pyydettiin selvennystä vielä kansalaisjärjestöjen saamaan 10 miljoonan euron määrärahan uudelleen kohdentamiseen liittyen.

AVS Pasi Hellman vastasi esitettyihin kysymyksiin. Toimeenpano: selontekojen tavoitteet syötetään heti toimintaan ja käytäntöihin. Kake-selonteossa on actionpointteja lueteltu, ne helppo viedä toimintaan ja monitoroida toteutusta. Ministeriön TTS-prosessi ohjaa rahan käyttöä. Selonteot on annettu eduskunnalle, valiokunnat järjestävät kuulemisia ja tulevat myös suureen saliin keskusteluun. Keskustelussa esiin nostetut puutteet: kuten ihmisarvoinen työ, palkansaajat, ym.; selonteko ei poissulje näitä. Teksti on tiivistä ja yleistasoista, eikä sieltä löydy kaikkea. Toimeenpanossa varmistetaan ja määritellään yksityiskohtaisemmin. UNFPA esim. säilyy keskeisenä yhteistyöjärjestönä Ukrainassa, mutta sen osalta keskitytään

yleisavustukseen. Yritykset ja kansalaisjärjestöt yhteistyöhön entistä paremmin; yritetään tehdä tätä yhä enemmän, esim. kansalaisjärjestöjen hanketukikierröksellä kriteeristöön yhteistyö yritysten kanssa, sama ohjelmatukikierrökselle. Tätäkin voidaan pohtia yhdessä lisää. LDC-tuki: toteutetaan multikanavien kautta jatkossa yhä enemmän, samoin ilmastorahoituksessa ja humanitaarisessa avussa ja kansalaisjärjestöpuolella. Ei irtauduta LDC-tuesta, osuus voi tippua, mutta on huomioitava, että kokonaismäärärahatkin tippuvat. Maaohjelmiin liittyen, niiden osana kahdenvälinen apu 4% (= pelkkä hallitusten välinen yhteistyö) on vähentynyt koko ajan.¹ Hyvin työvoimaintensiivinen apumuoto.

Ramses Malaty/UM: tuloksellisuus ja riskienhallinta on ulkoministeriön perustyötä, jota jatkossakin tarkastellaan UM:n prosesseissa (ml. laaturyhmä, riskienhallinta käytännöt). LDC: vaikea ennakoida osuuksia, maavalinnat ja sopeuttamislinjauksia tehtiin, joilla oli vaikutusta LDC-tasoon. Hallinnointia keskitetään, hallinnoivia yksiköitä tulevaisuudessa 1-2, selkeyttää. Ajatus Suomen LDC-toimien koosteesta hyvä ajatus.

Helena Airaksinen/UM: maaohjelmat/kahdenvälisyys: 4% ei aiheuta huolta, alueellista yhteistyötä on. Suomalainen osaajuus ja toimijuus keskiössä, tulosperustaisuus tärkeänä ohjenuorana. Hallittu alasajo tapahtuu nopeasti, mutta vielä ensi vuonna on rahoitusta joissain maissa, yhtään voimassa olevaa sopimusta ei sanota irti, mutta suunnittelusta tingitään. Kestävyyden elementtejä pyritään vahvistamaan. Ehdollisuus: prosessi on käynnissä, keskustelua käydään UM-SM välillä, lopputulosta ei vielä tiedä: mikä jatkuu ja mikä ei ja millä ehdoin. Näihin on palattava myöhemmin.

5. KPT:n ajankohtaiset tiedoksi

KPT:n työohjelman (2024-2027) valmistelu ja Nato-keskustelupapaperi

Pääsihteeri alusti: Sihteeristö on valmistellut KPT:n alustavan, strategian tavoitealueille pohjaavan työohjelmaesityksen. Puheenjohtajisto käy sen läpi lähiviikkoina, jonka jälkeen se siirtyy työvaliokunnan kommentoitavaksi lokakuun alussa. Työohjelmassa on huomioitu UM:n tämän toimikauden aikana valmistuvat kehitysevaluoinnit ja niiden suositusten hyödyntäminen KPT:n työssä.

KPT valitsee kussakin toimikausittaisessa työohjelmassaan 1–2 keskeisintä kehityspolitiikan ja kestäväen kehityksen kannalta merkittävintä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymystä, joihin haetaan tietopohjoisesti yhteinen kanta sekä suositukset ja joita KPT edistää strategisesti. Naton ja kehityspolitiikan väliset kytkökset –teema on yksi tällainen ja nousi KPT:n täysistuntokeskusteluun vuosi sitten. KPT:n jäsenistöllä on tarve ymmärtää paremmin Suomen Natopolitiikan ja kestäväen kehityksen välisiä yhteyksiä. Keskusteluissa ilmastoturvallisuus ja sukupuolten tasa-arvo nousivat keskeisinä, poliittisesti kiinnostavina ja ajankohtaisina asia-alueina. Nämä ovat myös teemoja, joissa Suomen Naton jäsenenä odotetaan näyttävän esimerkkiä.

KPT:n tämän vuoden budjetin puitteissa on mahdollisuus toteuttaa syksyn aikana pienimuotoinen selvitys tai keskustelupapaperi aiheesta. Paperin lähtökohtana voisi olla miten Nato määrittelee ilmastomuutosta ja tasa-arvoa työssään ja miten Suomi voisi tähän Naton työhön osaltaan vaikuttaa. Ulkopoliittisen instituutin Emma Hakala on käytettävissä, samoin Helsingin yliopiston Minna Lytikäinen.

---

¹ Huom! Kahdenvälinen yhteistyö on vain osa maaohjelmia.

Keskustelupaperi palvelee myös ulkoministeriön työtä. Paperissa ei ole tarkoituksena pohtia sitä, miten Nato näitä teemoja hahmottaa, vaan miten toimivat osana suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja miten Suomen kehitysyhteistyötavoitteet voivat tukea ilmastonmuutoksen ja tasa-arvon teemoja. Relevantti rajaus Natokontekstissa ja suomen upt-kontekstissa. Todettiin, että politiikkajohdonmukaisuuden näkökulma on myös tärkeä eli miten ulko- ja turvallisuuspolitiikka, Nato-politiikka, kehitysyhteistyö tulisi olla johdonmukaisia suhteessa Agenda2030 kanssa. Toivottiin naiset, rauha ja turvallisuus mukaan tasa-arvokohtaan. Todettiin, että Suomen rooli Natossa tulee olemaan naiset rauha ja turvallisuus edistäjä, siksi tämä selvitys jossa luodaan politiikkajohdonmukaisuus, on tärkeää. Todettiin myös, että Nato haluaa sparraamista eri kysymyksissä. Ilmastopuoli olisi heille tärkeä. Suomi voi olla edelläkävijä ja suunnannäyttävä näissä. Pääpaino Suomen rooliin ja mitä se voisi olla. Mainittiin myös, että ilmastokohdassa sotatoteellisuus ja ilmastopäästöt olisi mainittavat.

- Työvaliokunta palaa palaa tekijöihin.
- keskitytään kahden teeman ympärille(ilmastonmuutos+tasa-arvo: naiset rauha ja turvallisuus). Mitä suomi voisi tehdä näissä teemoissa on tulokulma.
- Muodostetaan ohjausryhmä paperille.
- Päätettiin: periaatepäätös tiiviistä, pienimuotoisesta keskustelupaperista.

Etiopian kenttämätka kansanedustajille

Sihteeristö on käynnistänyt KPT:n seuraavan kenttämätkan suunnittelun yhdessä Addis Abeban edustuston kanssa. Tarkoitus on toteuttaa viikon mittainen matka, jonka aikana tutustumme kattavasti Etiopian ja lähialueiden kehityshaasteisiin ja mahdollisuuksiin sekä Suomen maaohjelmaan ja kansainvälisen yhteisön yhteistyöhön. Matka sisältää mm. käynnin Tigraysssä, jossa on paljon humanitaariseen apuun, kehitysyhteistyöhön ja rauhanrakentamiseen liittyvää yhteistyötä. Matkalle osallistuvat: pj. Sofia Vikman (kok), vpj. Sari Tanus (kd), vpj. Jani Kokko (sdp), jäsenistä Tuomas Kettunen (kesk), Sanna Antikainen (ps), Mats Löfström, (rkp), Inka Hopsu (vihr) sekä KPT:n pääsihteeri Marikki Karhu.

6. KPT:n aikataulu

- 8.10. klo 9.30-11.00 KPT:n työvaliokunta, työohjelma 2024-2027 (kab. Tervaleppä, Pikkuparlamentti)
- 19.11. klo 9.30-11.30 KPT:n täysistunto (suuren valiokunnan Sali, Pikkuparlamentti)
- 23.-30.11. KPT:n kenttämätka Etiopiaan
- 10.12. klo 9.30-11.00 KPT:n työvaliokunta (kab. Tervaleppä, Pikkuparlamentti)

7. Kokouksen päättäminen

Pj. päätti kokouksen klo 11:35.